

9. В. Маківничук. Гасіння полум'я на «КАРПАТНАФТОХІМі» могло б призвести до вибуху установки. Доступ: <http://vikna.if.ua/news/category/kl/2019/01/13/94722/view>. Дата публікації 2019.01.14.

10. Q. Schiermeier. Ukraine's science revolution stumbles five years. *Nature* 566, pp.162-163. (2019). doi: 10.1038/d41586-019-00512-3.

11. Horizon 2020 Sections Secure, Clean and Efficient Energy. Доступ: <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/h2020-sections>.

Юрій Ярмілко

Генеральний консул України в Німеччині

УКРАЇНА – БАВАРІЯ, 100 РОКІВ ОФІЦІЙНОГО ПАРТНЕРСТВА

Навряд чи є інший регіон у світі (якщо розглядати саме регіони, а не незалежні держави), який би відігравав для України більш важливу роль, ніж Баварія. Звичайно, історія цих відносин починається не 100 років тому, а ще у середньовіччя – згадаємо ту ж Блаженну Едігну, онуку Ярослава Мудрого, поховану під Мюнхеном у селі Пух, торговельні представництва Регенсбурга в Києві та збудований за кошти Володимира Мономаха монастир св. Якова і Гертруди.

Але повноцінні офіційні відносини між Києвом і Мюнхеном дійсно почалися лише в 1918 році, коли в баварській столиці було відкрито українське Генеральне консульство – перша консульська установа УНР. Попри складні історичні перипетії та неодноразові зміни державного устрою як в Україні, так і в Баварії, вона успішно функціонувала до 1921 року. Минулого року нами було зроблено чимало, щоби пам'ять про тогочасне консульство та його керівника жила не лише серед українців Баварії, а й була помітна пересічним мешканцям Мюнхена у громадському просторі міста. Крім пам'ятних та наукових заходів, де окремо хочу згадати круглий стіл «Брестський мир та розвиток українсько-німецьких відносин у 1918-1923», ми відкрили на будівлі колишнього консульства меморіальну дошку, а на цвинтарі «Вальдфрідгоф» відновили ліквідований у 1996 році пам'ятник на могилі Генерального консула УНР у Мюнхені Василя Оренчука.

Саме події Української революції та її трагічні наслідки стали початком активної «українізації» Баварії, апогей якої прийшовся вже на наступну хвилю еміграції після закінчення Другої світової війни. У компактних поселеннях українських біженців на території Баварії тоді мешкали десятки тисяч людей. І хоча більшість з них у пошуках кращої долі подалися на Захід за океан, українці продовжували бути одною з найпотужніших національних меншин Баварії.

То ж не дивно, що Мюнхен був і залишається одним з осередків української науки – передусім завдяки діяльності Українського вільного університету, Української вільної академії наук, наукового об'єднання ім. Бойка-Блохина та інших організацій. Продовженням цих славних традицій є і сьогодняшня наукова конференція.

Вже невдовзі після проголошення Незалежності в 1991 році та визнання Німеччиною Української держави, завдяки зусиллям української громади в 1992 році в Мюнхені знову відкрилося Генеральне консульство України, яке очолив співробітник радянського Генерального консульства в Мюнхені кримчанин Анатолій Пономаренко. Знову, як і в 1918 році, баварська столиця стала першим місцем, де наша держава відкрила свою консульську установу.

Втім, перші договірно-правові підвалини для цього були закладені ще до проголошення незалежності України підписанням 29 січня 1990 року Спільної заяви про основні напрями партнерського співробітництва, а політичні – візитом до України делегації Баварського ландтагу на чолі з президентом Ф.Хойблем 25 липня – 1 серпня 1990 року.

Із моменту проголошення Незалежності України по сьогодні відбулося чимало двосторонніх візитів високого рівня. Прем'єр-міністр Баварії востаннє був в Україні у травні 2017 року, а президент і міністр закордонних справ України щороку беруть участь у роботі Мюнхенської безпекової конференції, поєднуючи ці візити з переговорами з баварськими урядовцями. Як завжди, відносини на високому рівні матеріалізуються в ефективних галузевих проектах. Баварський уряд на постійній основі підтримує політично та фінансово гуманітарні (відпочинок дітей в Німеччині, соціальні ініціативи в Україні), економічні

(програми обміну досвідом підприємців, організовані поїздки представників баварського уряду в Україну та презентації українського потенціалу в Баварії), освітні (програми молодіжних обмінів, українсько-баварський конгрес вищої освіти), культурні спільні проекти.

У рамках Постійної українсько-баварської робочої комісії, українсько-баварських міжурядових консультацій, які на регулярній основі проводяться з 1991 року, реалізуються спільні ініціативи міністерств та відомств у таких сферах як економіка і фінанси, охорона правопорядку, охорона здоров'я, сільське господарство та лісництво, юстиція та інфраструктура. Чергове засідання Комісії відбудеться влітку цього року.

Важливим новим етапом розвитку відносин між Баварією і Україною стало офіційне відкриття в 2018 році Офісу Баварії в Україні, реальна робота якого має розпочатися вже протягом поточного року. Нова установа суттєво посилить офіційну присутність Баварії в Україні (до цього в нашій державі працювали Представництво фонду Х.Зайделя, Офіс представника баварської економіки та Баварській дім в Одесі) і буде спрямована на підтримку практичної реалізації галузевих проектів у рамках Постійної українсько-баварської робочої комісії.

Значний економічний та науково-технічний потенціал Баварії є важливим чинником розвитку двостороннього українсько-німецького економічного співробітництва. На Баварію припадає близько 20% валового внутрішнього продукту ФРН, і вона є одним з найбільших торговельних партнерів України за обсягами експортно-імпортних операцій серед федеральних земель Німеччини.

Зовнішньоторговельний обсяг між Баварією та Україною за 2018 р. склав 841 млн. євро. (експорт – 496 млн. євро; імпорт – 345 млн. євро). Порівняно із показниками попереднього року хоча і не можна констатувати суттєвого зростання загального обсягу торгівлі (825 млн. євро у 2017 році), слід відзначити позитивну для України динаміку структури торгівлі – скорочення експорту і збільшення імпорту українських товарів до Баварії. Аналіз показників двосторонньої торгівлі по товарних групах свідчить, що Баварія є традиційно важливим

ринком збуту продукції української металургійної та хімічної промисловості. Останніми роками, завдяки активізації здійснення операцій із переробки давальницької сировини та інвестиційних товарів, помітно зростала питома вага текстильних і швейних виробів, продукції машинобудівної та електротехнічної промисловості, суттєво зростають обсяги експорту продукції сільського господарства та харчової промисловості. У той же час Баварія для України залишається найбільшим постачальником високотехнологічної продукції та обладнання і устаткування.

Баварські інвестори, зокрема такі відомі підприємства, як «Леоні», «Фіксіт», «Кнауф», «Хіпп», «Сіменс», «Кромберг унд Шуберт» продовжують активно працювати на українському ринку.

Динамічно розвивається співробітництво у рамках партнерства між містами. Сьогодні такі зв'язки підтримують Київ та Мюнхен (з 1989 року), Харків та Нюрнберг (з 1990 року), Одеса та Регенсбург (з 1990 року), Чернігів та Меммінген (з 1997 року), Баришівка Київської області та Пуллах (з 1990 року), Вишгород Київської області та Айхенау (з 1992 року), Воловець Закарпатської області та Бад Ендорф (з 2001 року), Броди Львівської області та Вольфратсхаузен (з 2009 року). В рамках цих партнерських зв'язків у червні 1993 року започатковано діяльність “Баварського дому” в Одесі, у вересні 1995 року – “Нюрнберзького дому” в Харкові. У травні 1997 року було укладено меморандум про партнерство між Чернівецькою областю, Сучавським повітом (Румунія) та округом Швабія. З жовтня 2001 року діє угода про міжрегіональне партнерське співробітництво між Закарпатською областю та округом Верхня Франконія. У червні 2000 року підписана спільна заява “Чотири регіони для Європи” (округ Швабія, федеральна земля Баварія, ФРН; департамент Майєн, провінція Лаваль, Франція; Чернівецька обласна державна адміністрація, Україна; Сучавська повітова рада, Румунія).

До співпраці в сфері освіти і науки залучено низку українських та німецьких вищих навчальних закладів. Протягом останніх років чимало студентів та викладачів відвідали партнерські вузи. Важливим поштовхом у розвитку наукової та

міжвузівської співпраці стало проведення 1-2 жовтня 2018 року Українсько-баварського конгресу вищої освіти, в якому взяли участь більше 100 представників українських і баварських вищих шкіл.

У вищих учбових закладах Баварії навчається близько 1500 студентів з України. Найбільш відомими та популярними серед студентів є Мюнхенський університет ім. Людвіга-Максиміліана (за даними керівництва університету, в учбовому закладі навчаються понад 800 студентів з України), Мюнхенський технічний університет, університети Регенсбурга, Фрайбурга, Пассау, Тюбінгена, Нюрнберга. В останні роки в німецькій освітній та науково-дослідній галузі спостерігається збільшення кількості українських студентів і науковців. Починаючи з 2017 року в Баварії щорічно проходить українська зимова школа – зокрема у 2018 році на базі Мюнхенського, а в 2019 році – на базі Регенсбурзького університетів.

Однією з найважливіших наукових та освітніх інституцій світової української діаспори є Український вільний університет (УВУ) у Мюнхені. Цей заклад називають науковим мостом між Україною та Німеччиною. Він є унікальною установою в історії вищих навчальних закладів світу. Заснований 1921 року, УВУ є не тільки одним із найстаріших приватних навчальних закладів Німеччини, але єдиним у світі вищим навчальним закладом поза межами України з українською мовою навчання.

Численні державні, громадські та релігійні організації надають значну гуманітарну допомогу Україні. В Баварії успішно діють понад 20 гуманітарних організацій, метою діяльності яких є розвиток дружніх стосунків та надання гуманітарної допомоги Україні. У 2018 році у Баварії було організовано відпочинок та оздоровлення більше 100 дітей з України, батьки яких загинули чи беруть участь у воєнних діях на сході держави та дітей з родин переселенців зі Сходу України. Реалізація цих проектів – як і попереднього року – відбувалася за підтримки уряду і президента Ландтагу Баварії. Більшість із цих проектів продовжуються і в 2019 році.

Не можна недооцінювати роль української діаспори і громади в розвитку українсько-баварських відносин. На території федеральної землі проживає близько 26 тисяч

громадян України і орієнтовно стільки ж осіб із українським корінням з німецьким громадянством або громадянством третіх країн. У Баварії знаходяться керівні центри української діаспори в Німеччині: Об'єднання українських організацій у Німеччині, Спілка української молоді (СУМ), Союз українських студентів у Німеччині (СУСН), Об'єднання українських жінок (ОУЖН), українська скаутська організація «Пласт», Українське шкільне товариство «Рідна школа», Товариство «Україна». Мюнхен є регіональним релігійним центром українців у Німеччині – тут діють Українська греко-католицька церква, яка також є резиденцією Апостольського екзарха УГКЦ Петра Крика, та парафія канонічної Української православної церкви в діаспорі, яка є адміністративним центром всіх парафій УПЦ в діаспорі у Західній Європі. Представниця української діаспори О.Дуб-Бюссеншютт працює членом міграційної ради Мюнхена – політичного органу мерії у справах іноземців. Компактне проживання значної кількості українців та їхнє об'єднання у низці політичних, наукових та культурних організацій дає можливість проводити масштабні політичні акції та культурні події, що гармонійно доповнює відносини на офіційному рівні.

Karl Walter

Präsident des Deutsch-Ukrainisch Businessclub,
Berater des Bayerisches Haus „Odessa“ in der Ukraine
(Karlsfeld, Deutschland – Odessa, Ukraine).

Er verbundet sich mit dem Aufbau von
„Netzwerken der Hilfe für HIV/AIDS-Infizierte“ in o.a. Regionen.
Karlsfeld'-Odessa

POLITISCHE, KULTURELLE UND WIRTSCHAFTLICHE ENTWICKLUNGEN IN DER UKRAINE

Sehr geehrte, Damen und Herren!

Ich begrüße mit großer Freude den Organisatorischen Komitee,
alle Teilnehmer und die Gäste der Internationalen Konferenz!

Mit dem Managementtrainingszentrum liegen die Schwerpunkte
im Wissenstransfer für Führungspersonal der Wirtschaft und
Verwaltung, der Wirtschaftsanhaltung, der Unterstützung beim